36 576 Regels omtrent productie, transport en levering van warmte (Wet collectieve warmte)

Nr. 124 Brief van de minister van Klimaat en Groene Groei

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 oktober 2026

Hierbij zend ik u de antwoorden op de onbeantwoorde vragen van de vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei die gesteld zijn tijdens het Commissiedebat Energie voor Huishoudens (24 september 2026), dat op 14 oktober aanstaande wordt voortgezet. Omdat ik in de beantwoording in eerste termijn niet ben toegekomen aan vragen van enkele Leden over het onderwerp warmte, is met uw Kamer afgesproken dat die beantwoording ook mondeling nog aan bod zal komen.

De minister van Klimaat en Groene Groei,
S. van Veldhoven-van der Meer

VVD

Vraag 1
Hoe zorgen we dat slim de standaard wordt? Waarom subsidiëren van apparaten die niet slim aangestuurd worden, wanneer duidelijke standaarden voor warmtepompen/laadpalen en andere grote verbruikers?

Antwoord
Het kabinet heeft NEN opdracht gegeven voor het ontwikkelen van Nederlandse Technische Afspraken (NTA's) voor warmtepompen, omvormers, laadpalen, thuisbatterijen, zonne-omvormers en energiemanagementsystemen. In deze afspraken wordt vastgelegd aan welke standaarden slim aanstuurbare apparaten moeten voldoen. De NTA's worden op korte termijn afgerond en maken het bijvoorbeeld mogelijk om voorwaarden te stellen via subsidieregelingen.

De standaard voor slimme warmtepompen is eind september opgeleverd en wordt na afronding van het bijbehorende certificatieschema naar verwachting vanaf 2028 geïmplementeerd via de voorwaarden van de ISDE. Momenteel kijk ik waar vooruitlopend daarop ook al stappen te zetten zijn, zodat we 'slim' zo veel mogelijk stimuleren. Voor thuisbatterijen en omvormers van zonnepanelen is de ambitie om nog dit jaar, uiterlijk in het eerste kwartaal van volgend jaar de NTA's gereed te hebben. Volgend jaar volgt dan ook de NTA voor energiemanagementsystemen (HEMS).

Door genoemde tijdlijnen voor de NTA's aan te houden, zijn slimme apparaten ook technisch gereed om ingezet te worden voordat tijdgebonden nettarieven voor huishoudens zijn ingevoerd. De voorziene invoeringsdatum hiervoor is 1 januari 2029.

Vraag 2 en 3

Wat zijn de concrete vervolgstappen WIS2.0 (de opvolger van de Warmtenet Investeringssubsidie) en wanneer wordt dat duidelijk en hoe kunnen kansrijke projecten die dicht tegen een investeringsbesluit zitten sneller verlopen?

Wanneer ontvangt de Kamer de kabinetsreactie op het IBO? Kan de minister toezeggen dat daar direct een uitvoeringsagenda voor collectieve warmte aan wordt gekoppeld?

Antwoord

Het kabinet heeft voor de zomer aangegeven dat er op dit moment te weinig subsidiemiddelen zijn voor alle collectieve warmteprojecten.[1] Het kabinet wil deze middelen daarom via de WIS2.0 vanaf volgend jaar zo gericht mogelijk inzetten op de meest robuuste en kansrijke projecten. Daarmee verwacht het kabinet tussen de 50.000 en 100.000 warmte-aansluitingen te kunnen realiseren. De WIS2.0 wordt op zijn vroegst september '27 geopend. De periode tot openstelling is nodig voor zorgvuldige beleidsvorming (incl. toetsing op staatssteunregels en de mate van regeldruk) en om de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voldoende tijd te geven om adequate en robuuste aanvraag- en beoordelingsprocessen in te richten. Gedurende deze periode blijft het kabinet uiteraard in nauw contact met alle relevante stakeholders.

Daarnaast verschijnt in november 2026 het Interdepartementale Beleidsonderzoek (IBO) energietransitie woningvoorraad 2050. Het IBO zal ook ingaan op hoeveel (aanvullende) middelen er idealiter nodig zijn om de warmtetransitie voor collectieve warmtesystemen te doorlopen. Het kabinet stuurt na uitkomst van het IBO zo spoedig mogelijk een reactie naar uw Kamer, ook met het oog op de financiële besluitvormingsronde van voorjaar 2027. Daarin kijkt het kabinet integraal naar de voortgang op de klimaat- en energiedoelen, en zal een weging plaatsvinden ten aanzien van eventuele aanvullende middelen en/of beleidswijzigingen.

BBB

Vraag 4
Eerst werd gesproken van 500.000 warmtenetaansluitingen in de bestaande bouw realiseren voor 2030, daarna van 200.000. Warmtebedrijven maken een ongunstig en soms negatief rendement. Hoeveel van de 200.000 aansluitingen zijn nog financieel rendabel, hoeveel vergund, en hoeveel in aanleg?

Antwoord
De Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) monitort financiële rendementen van huidige warmteleveranciers. Dit betreft bestaande warmtenetaansluitingen.

Er zijn tot dusver in de WIS en Nieuwe Warmte Nu subsidies verleend voor ruim 50.000 aansluitingen. Die projecten zouden met de subsidie rendabel moeten zijn. Met de WIS2.0 kunnen naar verwachting 50.000-100.000 extra aansluitingen worden gerealiseerd. Daarmee is er op basis van de huidige middelen en inzichten subsidie voor maximaal 150.000 van de 200.000 aansluitingen. Omdat een groot deel van deze projecten nog niet gerealiseerd zijn kan het kabinet op dit moment niet aangeven hoe financieel rendabel deze projecten uiteindelijk gaan zijn. De rendementsmonitor van de ACM geeft jaarlijks aan welk rendement warmtebedrijven maken.

Er is voldoende potentie voor meer aansluitingen. Richting 2050 wordt op basis van de geactualiseerde startanalyse van Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) ingeschat dat voor zo'n 500.000 aansluitingen collectieve warmte geldt dat dit duidelijk de robuuste keuze is, oftewel meer dan 20% goedkoper dan het alternatief. RVO geeft aan dat er op dit moment ongeveer 150 warmteprojecten in ontwikkeling zijn, waarvan ongeveer 128.000 aansluitingen gepland zijn om in gebruik te nemen in 2030.[1] Die projecten gaan mogelijk subsidie aanvragen.

Vraag 5
Wat is het maximaal financiële risico dat provincies gemeentes etc. met de huidige warmteplannen lopen als aandeelhouder van warmtebedrijven met een publiek meerderheidsbelang? Er is beperkt budget als overheid dus kan ook een maximaal risico worden gelopen als overheid.

Antwoord
Overheden zijn, als aandeelhouder in warmtebedrijven, risicodrager voor het beschikbaar gestelde eigen vermogen. Een meerderheid van de aandelen in warmtebedrijven dienen in publieke handen te zijn. In 2022 heeft

[1] https://www.rvo.nl/sites/default/files/2026-02/Warmtenetten-in-ontwikkeling-Nederland-2025.pdf

onderzoeksbureau Greenvis berekend dat de totale investeringsopgave voor collectieve warmte tot 2050 bij 2,6 miljoen aansluitingen op kan lopen tot ca. € 40 miljard. Het grootste deel hiervan, mogelijk tot 80%, zal vanuit vreemd vermogen worden gefinancierd door banken en andere investeerders. Het resterende deel van het benodigd vermogen zal worden gefinancierd vanuit eigen vermogen.[2] Dit wordt door de (in meerderheid) publieke aandeelhouders beschikbaar gesteld. Het Rijk ondersteunt medeoverheden via de Nationale deelneming warmte bij deze investeringsopgave tot 40% van de investeringsopgave.

Vraag 6
De kostengebaseerde tarieven zijn weer uitgesteld. Dit schept onduidelijkheid. Kan de minister hierop reageren?

Antwoord
Er is geen sprake van uitstel. Integendeel, in lijn met de toezegging uit het debat in de Eerste Kamer op 6 juli jl. over de begrotingsstaat Klimaatfonds[3] brengt het kabinet op dit moment samen met ACM de mogelijkheden om de overstap naar kostengebaseerde tarieven te versnellen in kaart. Ik zal de Kamers in november informeren over de uitkomsten. Hiermee wil ik meer duidelijkheid scheppen voor verbruikers, gemeenten, investeerders en warmtebedrijven. Kostengebaseerde tarieven bieden warmtebedrijven meer investeringszekerheid. Bij de overstap naar kostengebaseerde tarieven moet de relatieve betaalbaarheid geborgd zijn. Dit is wettelijk vastgelegd op initiatief van de Kamer. Tegelijkertijd zal er altijd een bepaalde mate van onzekerheid zijn bij de tarieven voor warmte. Dat geldt ook voor de gas- en elektriciteitsprijzen.

Vraag 7
We subsidiëren warmtepompen in wijken waar tegelijkertijd een warmtenet wordt gepland. Heeft de minister doorgerekend wat het maatschappelijk kost als we in dezelfde wijk het elektriciteitsnet moeten verzwaren én een warmtenet aan moeten leggen?

Antwoord
Het afgelopen jaar heb ik onderzocht in hoeverre er sprake is van ongewenste overlap door installatie van warmtepompen in warmtenetwijken, en hoe dat kan worden voorkomen. Ik heb uw Kamer hier voor de zomer over geïnformeerd.[4] Kort gezegd, is die overlap momenteel heel beperkt: in 2025 had slechts 0,2% van de woningen een met ISDE gesubsidieerde warmtepomp in een gebied waar een warmtenet aanwezig is[2]. Dat komt onder meer omdat de ISDE voor warmtepompen vooral wordt gebruikt in niet-stedelijke wijken, wat niet de doorsnee collectieve warmtewijken zijn. Daarbij is niet alle overlap ongewenst (bijvoorbeeld daar waar de combinatie van een zeer lage temperatuurwarmtenet met een warmtepomp een wenselijke oplossing is) en spelen ook andere factoren een rol in de vraag of netverzwaring aan de orde is, zoals de elektriciteitsvraag die voortkomt uit het laden van auto's. Voor de installatie van een warmtepomp is in de meeste gevallen bovendien geen verzwaarde aansluiting nodig. Het kabinet zet daarom allereerst in op verbetering van informatievoorziening en monitort de ontwikkeling van mogelijk onwenselijke overlap actief via het CBS.

Pro

---

[2] Een koud bad voor warmtenetten | Algemene Rekenkamer

Vraag 8
Heeft de minister het prijsplafond op de plank liggen als het uit de klauwen loopt met de energiecrisis?

Antwoord
De kennis daarvoor is op basis van diverse onderzoeken beschikbaar.

Een dergelijke maatregel is echter marktverstorend, heeft een groot budgettair beslag, is ongericht en niet in alle situaties effectief tijdens een volgende crisis. Bovendien is medewerking van energieleveranciers nodig en kan een prijsplafond alleen per heel kalenderjaar worden ingevoerd.

Tot slot vereist het instellen van een prijsplafond een besluit van de Raad van de EU tot het uitroepen van een prijscrisis o.g.v. de Elektriciteitsrichtlijn en/of de Gasrichtlijn. Bij de toepassing moet voldaan worden aan de eisen in de richtlijnen en, bij steun aan ondernemingen, de eisen in de vrijstellingsverordening (staatssteun). Mede gelet op deze nadelen heeft Kabinet daarom de voorkeur om gerichte maatregelen in te zetten om huishoudens die het meest kwetsbaar zijn voor hoge energieprijzen te helpen, zoals het Noodfonds.

Vraag 9
Hoeveel aansluitingen kunnen er concreet gefinancierd worden met het huidige beschikbare budget? Wat betekent dat om de warmteambities waar te maken gezien wat er nog nodig is? Heeft de minister deze stilvallende projecten in beeld en kunnen we met maatwerk voorbeelden gaan maken? Welke extra aandacht wordt gegeven aan de warmtegemeenschappen zodat die vaart kunnen maken?

Antwoord
Voor het eerste deel van de vraag, zie het antwoord op vragen 2 en 3. Er zijn een aantal projecten waarbij hard wordt gewerkt om tot uitvoering te komen. In de wens om snel tot financial close te komen vragen die projecten om maatwerkoplossingen. In de Kamerbrief van 6 juli jl.[3] geef ik aan dat mijn oplossing hiervoor in het generieke instrumentarium zit. Ik wil met openstelling van de WIS2.0 een instrument introduceren die subsidies integreert en ruimere subsidie per aansluiting mogelijk maakt. Dit instrument maakt landelijk de aanleg van robuuste en kansrijke warmtenetten mogelijk. Praktisch gezien beschik ik niet over de uitvoeringscapaciteit noch de middelen om én een aparte regeling voor maatwerk op te tuigen, én de WIS subsidie verder te ontwikkelen naar de WIS2.0. Samen met RVO werken we aan een zo snel mogelijke openstelling van de WIS2.0. In gesprek met gemeenten en warmtebedrijven zien we dat er naast maatwerk nog andere mogelijkheden zijn om projecten verder te brengen: kosten kunnen lager uitpakken waardoor de business case slaagt, of projecten kunnen hun timing nog aanpassen op die van de WIS2.0. Vanuit het ministerie van EZK en BZK denken we graag mee hoe deze projecten toch hun momentum behouden.
Dat bewoners via lokale initiatieven bijdragen aan de energietransitie is zeer wenselijk. Energiecoöperaties hebben in gelijke mate toegang tot het subsidie instrumentarium als andere initiatiefnemers. Ik werk aan de verdere uitwerking van een faciliterend kader voor energiegemeenschappen om te onderzoeken waar deze groep verder ondersteund kan worden.

---

[3] Kamerstukken 2025/2026, 36576, nr.122

Vraag 12
De investeringen in het elektriciteitsnet worden niet meegenomen in de business case van een warmtenet. Gaat de minister hier iets voor aanpassen?

Antwoord
Het klopt dat de baten van vermeden investeringen in het elektriciteitsnet door collectieve warmtesystemen nu niet bij de warmtebedrijven of de klanten van het collectieve warmtesysteem landen, omdat ieder huishouden in principe hetzelfde tarief betaalt. Met de introductie van tijdsgebonden nettarieven voor huishoudens verandert dit grotendeels, doordat huishoudens minder betalen als ze minder gebruik van het elektriciteitsnet maken. Huishoudens op een collectief warmtesysteem krijgen daardoor een lagere rekening van de netbeheerder ten opzichte van een warmtepomp. Zo wordt de business case van warmte beter.

Vraag 13
Wanneer komt er duidelijkheid over de garantieregeling voor collectieve warmte?

Antwoord
Zoals aangegeven in de laatste Kamerbrief van 6 juli jl.[4] aangegeven is de planning gericht op openstelling in de loop van 2027. Samen met RVO is een start gemaakt met de uitwerking. Er wordt momenteel toegewerkt naar een doeltreffende regeling, waarbij de vormgeving en werkwijze afgestemd wordt met (sector-)banken, (toekomstige) aandeelhouders van aangewezen warmtebedrijven (EBN en infrastructuurbedrijven), gemeenten en warmtegemeenschappen.

PVV & CU

Vraag 14 & 15
Komt het de minister bekend voor dat energiearmoede ook verborgen kan zijn, bijvoorbeeld dat mensen uit angst minder verbruiken en daardoor niet in aanmerking komen voor het Noodfonds? Dit aangezien er pas toegang is tot het Noodfonds zodra je een bepaald percentage van het salaris betaalt aan energiekosten. Weet de minister om hoeveel huishoudens in verborgen energiearmoede dit gaat?

Antwoord

Energiearmoede is een onderwerp met vele verschillende facetten, waarbij de nauwe samenwerking met mijn collega’s van SZW en VRO cruciaal is. De verduurzaming van de gebouwde omgeving is primair de verantwoordelijkheid van de minister van VRO. Samen met de minister van VRO span ik mij ervoor in dat zoveel mogelijk huishoudens kunnen deelnemen aan de energietransitie. Daarom is er bijvoorbeeld subsidie bij investeringen in de verduurzaming via de ISDE regeling en hulp bij financiering vanuit het Warmtefonds, dat leningen voor dit doel tegen een lager rentetarief beschikbaar stelt aan huishoudens met beperkte financiële middelen. Als achtervang voor de groep die desalniettemin in de knel komt bij het betalen van de energierekening heb ik mij samen met de minister van SZW gericht op het deze winter opnieuw openstellen van het Noodfonds. Dit omdat niet iedereen de mogelijkheid heeft om op korte termijn de stap te zetten naar minder afhankelijkheid van gas. De minister van SZW is primair verantwoordelijk voor het Noodfonds Energie. Tenslotte is in de

[4] Kamerstukken 2025/2026, 36576, nr.122

Energiewet verankerd dat een instantie de ontwikkelingen op het gebied van energiearmoede in de samenleving monitort. Het Centraal bureau voor de statistiek voert deze taak uit.

Vraag 16
Kan de minister uiterlijk bij de Voorjaarsnota duidelijkheid geven over het ondersteunde financiële pakket dat nodig is voor collectieve warmte? Kan ze daarbij garanderen dat er voldoende perspectief is voor projecten die vóór 2030 een investeringsbesluit moeten nemen?

Antwoord
Het IBO verduurzaming woningvoorraad bevat naar verwachting voorstellen om de verdere ambitie op warmte te realiseren, deze vormen input voor de voorjaarsbesluitvorming waarbij het kabinet integraal zal wegen hoe om te gaan met de klimaat- en energiedoelen.

Voor projecten die voor 2030 een investeringsbesluit moeten nemen geldt dat met de WIS2.0 naar verwachting zo'n 50.000-100.000 nieuwe aansluitingen kunnen worden gerealiseerd. Ik kijk hoe ik in de WIS2.0 een aantrekkelijk en betaalbaar warmteaanbod kan borgen wat mensen meerjarige zekerheid geeft over hun energierekening ten opzichte van de CV ketel. Dit vergroot het draagvlak om kansrijke projecten snel te realiseren, wat een positief effect heeft op de volloop en dus ook een positief effect heeft op de business case.

Vraag 17
Duidelijkheid over de Garantieregeling Warmtenetten komt er maar niet, terwijl deze voor een businesscase het beginpunt is. Wanneer wordt eindelijk duidelijk wie aanspraak op de regeling kunnen maken, welke criteria gaan gelden, hoe die worden getoetst, et cetera?

Antwoord
Zoals aangeven in antwoord op vraag 13, zet ik in op een garantieregeling in 2027 om goedkope financiering mogelijk te maken. Er wordt momenteel toegewerkt naar een doeltreffende regeling, waarbij de vormgeving en werkwijze afgestemd wordt met (sector-)banken, (toekomstige) aandeelhouders van aangewezen warmtebedrijven (EBN en infrastructuurbedrijven), gemeenten en warmtegemeenschappen.

Vraag 18
Wat moet er gebeuren als gemeenten er onderling niet uitkomen over het vaststellen van een kavel (in overgangsrechtelijke situaties is)? Is er een stok achter de deur? Op welke wijze wordt het dan opgelost? Moet er dan volgens de minister een gemeenschappelijke regeling komen? En hoe ondersteunt de minister gemeenten om het overgangsrecht straks goed te regelen, zonder dat huishoudens straks met een stuk hogere kosten worden geconfronteerd?

Antwoord
De Wet collectieve warmte (Wcw) bepaalt duidelijk in welke gevallen er voor bestaande situaties een gemeentegrensoverschrijdend warmtekavel vastgesteld wordt. In dat geval ligt het meest voor te hand om samen te werken in een WGR (gemeenschappelijke regeling). Gemeenten worden voor de toepassing van het overgangsrecht direct ondersteund via Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) alsook door afstemming met het departement.

Bestaande afspraken, ook over aansluitkosten en tarieven, worden zoveel mogelijk gerespecteerd om zo de betaalbaarheid te borgen.

Vraag 19
Hoe landen straks de huidige tariefafspraken onder de kostengebaseerde tariefsystematiek als de Wcw ingaat? Denk bijvoorbeeld aan woningcorporaties die een hoge bijdrage aansluitkosten hebben betaald in ruil voor lagere tarieven?

Antwoord
Kostengebaseerde tarieven moeten non-discriminatoir zijn. Gelijke gevallen worden gelijk behandeld. Afwijken van de tarieven binnen de warmtekavel mag alleen als er een goede reden voor is. Bijvoorbeeld wanneer er door een groep verbruikers een aansluitbijdrage betaald is waarmee een deel van het vastrecht is afgekocht.

Vraag 20
Welk eindbeeld heeft de minister voor de inrichting van de warmtesector? En welke rol speelt de Nationale Deelneming Warmte daarbij? Is de NDW vooral bedoeld om lokale en regionale warmtebedrijven op weg te helpen, of moet de NDW vooral de grote private warmtebedrijven opkopen zodat er straks een paar grote publieke bedrijven zijn?

Antwoord
De regierol voor de warmtetransitie ligt bij gemeenten. Met de Nationale Deelneming Warmte BV (hierna: NDW) ondersteunt het Rijk de gemeenten bij de oprichting van en aandeelhouderschap in publieke warmtebedrijven. Daarbij stuurt het Rijk vanuit schaalvoordelen aan op regionale warmtebedrijven. Daarnaast is de overheid bereid om via de NDW warmtebedrijven over te nemen, om de uitrol van warmtenetten te versnellen en voor huishoudens betaalbaar te houden. De NDW voert overnamegesprekken met de drie grote warmtebedrijven Ennatuurlijk, Eneco en Vattenfall. Samen met betrokken medeoverheden wordt bekeken hoe de samenwerking en tussen regionaal warmtebedrijf en eventueel overgenomen warmtebedrijf kan worden vormgegeven. Dat kan pas concreet worden als zicht is op daadwerkelijke overname.

SP

Vraag 21
Wat is de visie van de minister op het verlagen van de BTW op energie?

Antwoord
In theorie is het mogelijk om de btw op energie te verlagen. Daarom stond deze maatregel ook als optie in de brief van het voorjaar naar aanleiding van de stijgende prijzen, over de acties weerbaarheid energieschok[5].

Sturen via de BTW is ongericht, want het voordeel komt ook terecht bij alle huishoudens die dit niet nodig hebben. En het legt een zwaar beslag op de schatkist, en vraagt dus om dekking. Daarom kiest het kabinet voor gerichte maatregelen voor de huishoudens die dit het hardst nodig hebben.

SGP

[5] Kamerstukken 2025/2026, 36933, nr. 1

Vraag 22
Hoe kijkt de minister er tegen aan dat er beperkt budget beschikbaar is voor aanleg warmtenetten?

Antwoord
Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 23
Gemeente Delft heeft een aquawarmtebron, maar de financiering schiet tekort, hoe gaat de minister zorgen dat de gemeente dit alsnog waar kan maken?

Antwoord
Zoals ook aangegeven in antwoord op vraag 9 is niet alleen in Delft maar ook elders behoefte aan snelle maatwerk subsidiëring. Ik zie op meerdere plekken in het land gemeenten en warmtebedrijven hard werken aan mooie warmteprojecten. Zij zijn energiek aan de slag gegaan met de weg die met de Wcw is ingeslagen. Met de middelen en uitvoeringscapaciteit die ik op dit moment ter beschikking heb kan ik echter niet zowel een aparte regeling als andersoortig maatwerk vormgeven. Juist omdat de vraag zo groot is, zet het kabinet in op structurele en generieke verbetering van het instrumentarium door de WIS verder te ontwikkelen naar de WIS2.0, die o.a. subsidies (en waar mogelijk hun geldstromen) integreert. Zoals ook aangegeven in het vorige antwoord, wil ik de beschikbare middelen vanaf volgend jaar zo gericht mogelijk inzetten op de meest robuuste en kansrijke projecten, zodat we warmtenetten uitrollen daar waar het ‘no-regret’ is.

Vraag 24
Gaat de minister voorkomen dat de kleinere projecten naast de WIS regeling vissen en komt in de regeling meer focus op zeer lage temperatuurnetten?

Antwoord
In een Kamerbrief voor de zomer is aangegeven dat er te weinig subsidiemiddelen zijn voor alle warmteprojecten.[6] Het kabinet zet daarom voor de WIS2.0 subsidie in op de meest robuuste en kansrijke projecten. Dat bewoners en ondernemers via lokale initiatieven bijdragen aan de energietransitie is zeer wenselijk. Zij krijgen in gelijke mate toegang tot het subsidie instrumentarium als andere initiatiefnemers. Ontwikkelaars van kleinere projecten worden ook geconsulteerd ten aanzien van het ontwerp van de regeling.

Vraag 25
Wat is nu het beoogde tijdspad voor overname van private warmtebedrijven?

Antwoord
De overname van de private warmtebedrijven is voorzien via de dit jaar opgerichte dochter van Energie Beheer Nederland (EBN), de NDW. De NDW en de drie grote private warmtebedrijven spreken nu over de inrichting van het overnameproces. Afspraken hierover wil men dit najaar formaliseren in een zogenaamd ‘memorandum of understanding’. De verwachting is dat het kabinet op basis van die afspraken volgend jaar kan besluiten over eventuele overnames.

Vraag 26
Het kabinet zet in op een garantieregeling voor warmte, maar onderzoekers zeggen dat warmtewaarborgfonds slagkrachtiger en doelmatiger is, gaat de minister hier mee aan de slag?

Ik ben begonnen met de voorbereiding van een waarborgfonds maar ik ben tot de conclusie gekomen dat de sector nog onvoldoende is ontwikkeld, nu de overgang naar publieke warmtebedrijven nog moet plaatsvinden. De risico's van nieuwe warmtebedrijven zijn onzeker en de meerwaarde van een waarborgfonds is ook dat deelnemers onderling garant staan en kennis uitwisselen. De sector is nog niet zover, dus zet ik in op een garantieregeling in 2027 om goedkope financiering mogelijk te maken. Een waarborgfonds werkt, wanneer de sector groot genoeg is om samen de risico's te dragen. Voor voortzetting in een waarborgfonds is dus in elk geval een voorwaarde dat sprake is van een kritische massa van deelnemers in de sector. Daarnaast zijn de investeringsrisico's van nieuwe warmtebedrijven nog erg onzeker en biedt een waarborgfonds maar beperkte mogelijkheden voor het Rijk om bij te sturen als de consequenties voor de Rijksbegroting te groot worden. Dit is de reden dat ervoor is gekozen om te starten met een garantieregeling. Het kabinet verkent voor de volgende fase of dit kan overgaan in een waarborgfonds.

Vraag 27
Hoe pakt de minister dit de komende tijd het flankerend beleid voor betaalbaarheid warmte op met betrekking tot tarieflimieten en prijsgaranties en kunnen nieuwe projecten sneller overgaan op kostengebaseerde tarieven?

Antwoord
Er moet nog een aantal stappen gezet worden voordat kostengebaseerde tarieven in werking kunnen treden voor álle collectieve warmtesystemen. Zowel voor nieuwe als voor oude collectieve systemen. Voordat deze overstap gemaakt kan worden, moet ook de relatieve betaalbaarheid van de warmtetarieven geborgd zijn.
Daarvoor staat op dit moment een termijn van 4 jaar.

In lijn met de toezegging uit het debat in de Eerste Kamer op 6 juli jl. over de begrotingsstaat Klimaatfonds[10] brengt het kabinet op dit moment samen met ACM de mogelijkheden om de overstap naar kostengebaseerde tarieven te versnellen in kaart, zodat de huidige termijn mogelijk kan worden ingekort. Ik zal beide Kamers in november informeren over de uitkomsten. Nieuwe collectieve warmtesystemen die direct van start willen met kostengebaseerde tarieven kunnen gebruik maken van de experimenteerruimte die reeds onder de Warmtewet en onder de Wcw bestaat. Artikel 7.1, vijfde lid van de Wcw (voor kleine collectieve warmtesystemen artikel 7.22, vijfde lid) bepaalt dat het warmtebedrijf andere tarieven kan afspreken met de kleinverbruikers, mits deze kleinverbruikers ermee akkoord gaan. Deze ruimte blijft dus ook onder de Wcw bestaan. ACM en het departement kijken met belangstelling mee op deze eventuele experimenten om daar lessen uit te kunnen trekken.

Vraag 28
Er is steun voor warmtebedrijven tot 2030. Komt er ook steun voor financiering na dit jaartal? Warmtebedrijven en corporaties hebben duidelijkheid nodig, want het Ontwikkelfonds loopt leeg volgend jaar, wat is lange termijn perspectief voor warmtebedrijven en corporaties? Hoe pakt minister dit op?

Antwoord
Zoals in antwoord op vraag 22 is aangegeven, ben ik mij bewust van de wenselijkheid van een langjarig perspectief en kijk ik daarom uit naar de beleidsvoorstellen uit het IBO verduurzaming woningvoorraad in november.

Hierin staat naar verwachting ook een update over hoeveel middelen nodig zijn om de warmtetransitie te doorlopen voor collectieve warmtesystemen. Ik hoop begin volgend jaar een kabinetsreactie op het IBO verduurzaming woningvoorraad te kunnen sturen.

CDA

Vraag 29
Is de minister bereid om bij de verbetering van WIS te kijken naar kosten en maatschappelijke besparingen?

Antwoord
Ja. In de Kamerbrief van 6 juli jl[6] ben ik ingegaan op hoe ik de WIS regeling van plan ben te verruimen. Daarbij leg ik de focus op de meest robuuste en kansrijke projecten, waarbij behalve de business case ook zal worden gewogen wat de impact is op het decentrale energiesysteem en of er koppelkansen liggen met andere maatschappelijke opgaven zoals klimaatadaptatie (riolering e.d.) of leefbaarheid.

Vraag 30
Kan de minister duidelijkheid geven over wat onder een betaalbaar warmteaanbod wordt verstaan, zodat gemeenten, corporaties en warmtebedrijven investeringsbeslissingen kunnen nemen?

Antwoord
Ik kijk hoe ik in de WIS2.0 een aantrekkelijk en betaalbaar warmteaanbod kan borgen wat mensen meerjarige zekerheid geeft over hun energierekening ten opzichte van de CV ketel. Dit vergroot het draagvlak om kansrijke projecten snel te realiseren, wat positief effect heeft op de volloop en dus ook een positief effect heeft op de business case. Tegelijkertijd ben ik mij bewust van de wenselijkheid van een langjarig perspectief en kijk daarom uit naar de beleidsvoorstellen uit het IBO energietransitie woningvoorraad. Ik ga hier in het antwoord op vraag 22 en 28 nader op in.

Vraag 31
Kan minister voor het einde van het jaar duidelijkheid geven over eventuele aanvullende steun vanuit het Rijk op de WIS voor koploperprojecten zoals Delft?

Antwoord
Zoals ook aangegeven in antwoord op vraag 9 en 23, is niet alleen uit Delft, maar ook op andere plekken behoefte aan snelle hulp van het Rijk om de volgende stap te zetten. Juist omdat de vraag zo groot is, zet het kabinet in op structurele en generieke verbetering van het instrumentarium door de WIS subsidie verder te ontwikkelen naar de WIS2.0, die o.a. ook subsidies (en waar mogelijk hun geldstromen) integreert.

D66

Vraag 32
Kan de minister toezeggen dat ze zo snel mogelijk met een aantrekkelijk en betaalbaar warmteaanbod komt, zodat huishoudens vooraf duidelijkheid hebben over hun energierekening.

---

[6] Kamerstukken 2025/2026, 36576, nr. 122

Antwoord
Zoals ook aangegeven in antwoord op vraag 30, kijk ik op de kortere termijn hoe ik in de WIS2.0 een aantrekkelijk en betaalbaar warmteaanbod kan borgen wat mensen meerjarige zekerheid geeft over hun energierekening ten opzichte van de CV ketel. Tegelijkertijd ben ik mij bewust van de wenselijkheid van een langjarig perspectief en kijk daarom uit naar de beleidsvoorstellen uit het IBO energietransitie woningvoorraad. Ik ga hier in het antwoord op vraag 22 en 28 nader op in.

Vraag 33
Is minister bereid de ondersteuning voor kansrijke warmteprojecten te versterken zodat deze projecten van de grond kunnen komen?

Antwoord
Zie het antwoord op de vorige vraag.